

Saksframlegg

STATUS OG FREMDRIFT FOR VIKARORDNINGEN FOR GRUNNSKOLEN

Arkivsaksnr.: 05/33004

Forslag til vedtak:

Formannskapet tar saken til etterretning.

Saksutredning:

1.BAKGRUNN

Vikarpool for lærere ble vedtatt i økonomiplan/budsjett for 2004- 2007.

Målsettingen var å sikre kvalitet på vikarene i grunnskolen, samt å gi vikarer en bedre innfallsport til jobb i Trondheim kommune.

Prinsipper og rammer for ordningen ble vedtatt gjennom behandling av konkrete saker i formannskap og bystyre i 2005 og 2006.

Parallelt med dette har den kommunale vikartjenesten som enhet vært under oppbygging.

Rådmannen vurderte at det var nødvendig med en gradvis oppstart av en så omfattende tjeneste. Dette av hensyn til kapasiteten på vikartjenesten og for å vinne erfaringer med skolevikarer før den etableres i fullt format.

I budsjettvedtak for 2007 ble det presisert at lærervikarordningen skal utvides til å gjelde alle kommunens 53 grunnskoler i løpet av 2007.

I det følgende vil jeg redegjøre for status i innføringen og for de økonomiske sidene ved saken.

2. STATUS OG OMFANG

2.1. Dagens vikarløsninger

Med dagens budsjett- og tildelingsmodellen er det mulig for skolene å legge vikarressursen som faste stillinger. GSI- tall fra 2006 viste at 28 av skolene i Trondheim disponerer alle skolens vikarressurser eller deler av skolens vikarressurser til faste lærerstillinger. 3 av skolene bruker hele vikarressursen til lærerstillinger på skolen. Lærerne ved disse skolene dekker selv alt korttidsfravær inntil 16 dager. På 25 av skolene er deler av vikarressursen lagt til faste lærerstillinger og 35 av skolene bruker ansatte som ikke har 100% stilling som vikarer. De skolene som ikke har lagt vikarressursen i faste stillinger bruker eksterne vikarer ved behov.

2.2. Status i innføringen

10 skoler deltok i vikartjenesten for lærere fra oppstart høsten 2006. I løpet av skoleåret har ytterligere 8 skoler kommet med. 16 lærere ble tilsatt i 50 % stilling, hver enkelt med en konkret skole som sin base. Fra 1. januar 2007 økte stillingsstørrelsen til 100%, da det viste seg at de stort sett hadde oppdrag til å dekke full stilling.

De timene det ikke er etterspørsel etter vikaren, er den til stede på sin baseskole og forsterker voksentettheten uplanlagt.

I tillegg til de fast tilsatte lærerne, har vikartjenesten i dag avtale med ca 30 - 40 lærere som benyttes som tilkallingsvikarer og lønnes på timebasis.

Vikartjenestens planer er at de fra skolestart i august 2007 skal betjene ca 40 av byens skoler. De øvrige skolene skal fases inn i løpet av høsten.

For å kunne foreta denne utvidelsen er det nå utlyst nye faste 100%-stillinger. Det vurderes at omfanget kan være opptil 70 hele stillinger, men dette avhenger av i hvilken grad skolene benytter anledningen de har til å legge vikarressurs inn i faste stillinger ved skolen. Omfanget av vikarpoolen for lærere vil altså kunne

Trondheim kommune

være på størrelse med to hele lærerkollegier.

I løpet av våren/sommeren 2007 ansettes det en poolkoordinator og flere merkantile for å styrke administrasjon av ordningen.

2.3. Funksjonalitet

Etter nyttår innhentet vikartjenesten erfaringer med ordningen fra skolene som hadde erfaring, disse ble presentert og drøftet med alle rektorene. Det ble tydeliggjort hva som fungerte godt, hva som må endres og utvikles for at dette skal oppleves hensiktsmessig for rektorene. Dette går jeg ikke nærmere inn på her, det er forutsatt en evaluering etter 2 år.

3. ØKONOMI

3.1 Administrasjon

Det ble i budsjett for 2007 avsatt 1 mill kr. av skoleramma til å øke administrasjonen ved vikartjenesten, slik at de var i stand til å håndtere det nye omfanget.

Ved en utvidelse til alle skolene, er det nødvendig med ytterligere økning i bemanningen med 1,0 mill kr. I prinsippet er Vikartjenesten ment å være selvfinansierende, slik at fakturert timepris skal reflektere samla kostnader. I første omgang har rådmannen valgt å trekke ut administrasjonskostnadene, slik at skolene betaler kun for den direkte vikarhjelpen de får.

Dette er det aktuelt å endre når ordningen er fullt utbygd.

3.2 Timepris

Timeprisen som skolene blir fakturert for, dekker inntil videre kun de faktiske lønnsutgifter for lærervikarene.

En lærer ved Vikartjenesten har inntil nå hatt samme undervisningstimetall som lærere i grunnskolen. En 100%-stilling utgjør undervisning i 26 t/u på barnetrinnet og 23,3 t/u på ungdomstrinne i totalt 38 uker. Timeprisen som faktureres til skolene blir ut fra dette kr. 435,- kr. på barnetrinnet og 485,- kr. på ungdomsskoletrinnet.

Alle ansatte i Vikartjenesten har et funksjonstillegg på kr. 20.000,- for ubekvem arbeidssituasjon.

Dette er en timepris som er høyere enn hva både eksterne vikarbyrå kan tilby og hva skolenes kostnader er når de tar inn tilfeldige vikarer. Når de legger inn vikarressurs i egne faste stillinger, er ikke timekostnaden like lav, men de har løsninger som gir en høyere utnyttelsesgrad.

I forhold til når skolene henter inn tilfeldige vikarer, er prisdifferansen i gjennomsnitt på vel kr.100,- pr. time. Da er det lagt til grunn timelønn for nyutdannet adjunkt. I forhold til å leie inn vikar på månedsbasis vil merkostnaden være kr 50 000 pr årsverk. Dersom skolene benytter de planlagte 70 årsverkene fra vikarpoolen 100%, vil det gi en merkostnad for skolene på ca 3,5 mill kroner årlig.

3.3 Utnyttelsesgrad

Det vil ikke være mulig å ha en 100% utnyttelse av vikarene, dvs. det vil være et visst antall timer det ikke er etterspørsel verken fra baseskolen eller fra andre skoler. Dette vil gi mindreinntekt/"tap" for Vikartjenesten da de ikke får fakturert ut disse timene. Forutsatt 90% utnyttelsesgrad på 70 vikarer, vil dette gi en merkostnad på ca 3 mill kroner for Vikartjenesten. Dersom Vikartjenesten velger å basere seg på færre faste stillinger og økt bruk av timevikarer til lavere lønn, så vil dette tapet reduseres noe. Merkostnadene med mindre enn 100% utnyttelsesgrad vil derfor avhenge av forholdet mellom antall faste lærere og antall timelærere uten fast ansettelse. Netto merkostnad anslås her til ca 1-2 mill kroner.

3.4. Besparelser og utbytte

Det kan hevdes at vikarpoolen kan gi en besparelse i administrasjonsarbeidet på skolene ved at de bruker mindre tid på å skaffe vikarer. Det å planlegge vikarbruk og sette vikaren inn i arbeidet er likevel uavhengig av hvordan vikaren rekrutteres inn. Rådmannen anbefaler ikke å redusere en prosentandel av skolenes stillinger i administrasjonen for å dekke opp de nevnte kostnadene.

Vikartjenesten er i drøftinger med arbeidstakerorganisasjonene om arbeidstidsløsninger for vikarene. Rådmannen vurderer at det vil ha avgjørende betydning for framtidig timepris og utnyttelse av tid til planlegging og for/etterarbeid.

Vikarene har god kvalitet og dette antas å øke etter hvert som de blir bedre kjent på "sine" skoler. Det er for tidlig å si hvor lenge en kan forvente at de blir i vikarposisjon.

Rektorer og FAU har gitt uttrykk for at de syns det er meget høy pris å betale for å sikre kvalitet på dette punktet i skolens virksomhet.

3.5. Oppsummering økonomi

En utvidelse av vikartjenesten til å betjene alle skolene beregnes til å ha følgende merkostnad:

1) Kostnader til administrasjon:	2,0 mill kr
2) Merkostnad for skolene gjennom høyere timepris	3,5 mill kr
3) Ikke 100% utnyttelsesgrad av vikarlærerne	1,5 mill kr
SUM	7,0 mill kr

I bystyresaken ble det redegjort for at det var nødvendig å vinne erfaringer med ordningen for å si noe mer sikkert om faktiske kostnader. De tallene som presenteres her er anslåtte tall som er vanskelig å si eksakt, men synliggjøring av at ordningen med vikartjenesten gir økte kostnader for skolene og gjør det nødvendig med omdisponering av budsjettet.

5. KONKLUSJON

Rådmannen vurderer at målet om å gi nyutdannede lærere bedre vilkår og muligheter i Trondheimsskolen er i ferd med å oppfylles.

Vikartjenesten har på kort tid etablert en ordning der det sikres lik kvalitet på vikarer.

Funksjonaliteten overfor skolene er bra og det er tydeliggjort fra rektorenes side hva som må videreutvikles for at dette skal bli tilfredsstillende for skolene. Det vil bli jobbet med konkrete forbedringer i tråd med synspunkter fra rektorene.

Rektorene har gitt klart uttrykk for at de ikke ønsker den vedtatte vikarordningen. Dette skyldes primært de økonomiske konsekvensene med en langt større kostnad en før for det samme vikaromfanget. De får delvis høyere kvalitet på personalet, men lærertettheten blir lavere og dette er en stor bekymring. Dette løses av de skolene som er i gang ved at de setter inn færre vikarer eller reduserer grunnbemanningen i gruppene.

Rådmannen finner ikke rom midt i budsjettåret til å øke budsjettrammen til skoleformål for å kompensere for merkostnadene.

Rådmannen vurderer at det er to grep som vil ha betydning for dette og som foreslås:

- Det må utvikles egne arbeidstidsordninger som gjør at det kan hentes ut like mye ytelse av et vikarårsverk som av en fast stilling.
- Det gjennomføres en lavere opptrapping av faste stillinger til fordel for vikarer på timebasis

Dette bør kunne gi en lavere timepris i snitt.

Rådmannen vil komme tilbake med nærmere analyser av de økonomiske sidene når vi vinner mer erfaringer.

Rådmannen i Trondheim, 24.05.2007

Jorid Midtlyng
kommunaldirektør

Grethe Liatun
rådgiver

Björg Jacobsen
rådgiver